

JARI KUPILA
jari.kupila@lts.fi

Harmaan kiven kiertäjät

Suomen yleisurheilijat ovat osoittaneet pirteitä kasvuilmiöitä jo jokusen vuoden, mutta vasta Münchenin EM-kisat saivat kasvun näkymään myös menestyksenä.

Vaikka kyseessä on ”vain” EM-taso ja vaikka venäläisiä ja valkovenäläisiä ei kisoissa nähty, on saalista turha vähätellä.

Suomessa on lopultakin opittu paitsi luomaan kehityspolkuja, myös suorittamaan. Vuosikymmeniin parhaan mitalisalliin ohella syntyi lupaava kasa nousuja finaalitasolle ja tulevien arvokisojen mitalitistelut mahdollistaviin asemiin.

Menestys ei synny yhdellä tempulla. Ei ole yhtä maagista avaintekijää, joka kääntää arvokisojen karsiutujan mestariksi.

Tie huipulle on mutkainen ja tukkoinen. Vaikka kaikki perustuu systemaattiseen pitkän tähtäyksen suunnitelmaan, hommaa leimaa jatkuva arkisen löytöretkeilyn ja uudisraivauksen tunnelma.

Yllättäviä tilanteita, joihin täytyy reagoida. Neuvottomuutta, johon pitää etsiä neuvo.

Jatkuvaa kasvua ja kasvun tuomaa jatkuvaa tarvetta arkitoiminnan päivittämiseen, monimutkaisen kokonaisuuden hallintaa, puuttuvien palasten etsintää.

Suomalaista urheilua on vaivannut Smyytti siitä, että menestys syntyy jää-räpäisellä puurtamisella, yksinäisyydessä, harmaiden kiven läpi pää edellä heittäytyen. Hullunkiihto on nähty menestyjän ominaisuutena mieluummin kuin viileä äly.

Se on tuottanut monta surullista tarinaa. Huippu-urheilussa pitää käyttää päätä, ja paljon, mutta vain ajatteluun – ei kiviin hakkaamiseen.

Tämä oivallus on lisääntynyt yleisurheilussa. On opittu kiertämään kiviä, ei yrittämään läpi. On opittu ottamaan pakolliset mutkat asiankuuluvina vaiheina reittiä.

On opittu ajattelemaan. Ja siihen liittyen on huomattu, että kaikki fiksuus ei asu omassa päässä, vaan on hyvä hakea aktiivisesti fiksumpaa seuraa – edetä verkottuen, yhteistyöllä, joukkueena.

EM-ryhmässä oli hyvin nimiä, joita on joskus hehkutettu junioritasolla. Turhan moni lahjakkuus lopettaa yhä ensimmäisiin aikuisvuosiinsa, mutta suunta on alkanut kääntyä. Järjen käytön ja joukkuepelellin lisääntyminen ovat tässä tärkeitä tekijöitä.

Lisäksi Münchenissä näkyi yksi iso muutos, joka auttaa aikuistumisvaiheessa olevia. Kisatilanteissa, median edessä ja majoituspaikeissa tuli väkisin mieleen vertailu noin vuosikymmen sitten tehtyjen kisareisujen ilmapiiriin.

Se, että urheilijoita jännittää, jopa hirvittää ja pelottaa, on yhteistä kaikille kisajoukkueille. Arvokisareissu on jännä paikka aina. Sille ei mitään voi, mutta sille voi, missä ilmapiirissä jännitys koetaan.

Münchenissä jännitys näkyi jopa avoimemmin kuin ennen, mutta se myös kanavoitui niin, ettei se muuttunut suorittamista jumittavaksi peloksi ja kauhuksi, kuten usein on nähty. Muutenkin joukkue salli tunteiden näyttämisen. Epäonnistumisten ja onnistumisten tai pelkojen ja toiveiden ilmauksia ei tarvinnut kätkeä.

Sellainen tekee ihmiselle hyvää. Tulee turvallinen olo, voi olla oma itsensä. Sitä kautta jännitys muuttuu usein kuormasta voimaksi. Muuallakin kuin urheilussa.

EM-ryhmän ilmapiiri ei syntynyt yksittäisellä tempulla. Se on rakentunut viime vuosien kokemuksista, joita yleisurheilijat sekä joukkueen tausta- ja johtohahmot ovat hiljalleen toisistaan saaneet. Ilmapiiri rakentuu ennen kisoja, kuten muutkin onnistumistekijät. Sitäkin pitää kehittää yhtä systemaattisesti ja ajan kanssa kuin voimaa tai kestävyyttä.

Yleisurheilun johtamisessa on oivallettu jotakin, jota olisi hyvä pohtia laajemmin – urheilun ulkopuolellakin. Liikuntatieteillekin tässä olisi tarjolla, paitsi hyvä tutkimusaihe, myös omaa toimintamallia haastavan sisäisen keskustelun paikka. ♦

Toimitus:
Liikuntatieteellinen Seura
Mannerheimintie 15 b B
00260 Helsinki
puh: 010 778 6600
fax: 010 778 6619
sähköposti: toimisto@lts.fi
internet: www.lts.fi

Päätoimittajat:
Jari Kupila (vast.)
Jari Kanerva

Toimituspäällikkö:
Jouko Kokkonen

Toimituskunta:
Päivi Berg, Arto Hautala,
Ilkka Heinonen, Terhi Huovinen,
Mikko Julin, Markku Ojanen,
Eila Ruuskanen-Himma,
Timo Ståhl

Ulkoasu ja taitto: Antero Airos

Julkaisija:
Liikuntatieteellinen Seura ry
Liikunta & Tiede on myös
Liikunnan ja Terveystiedon
opettajat ry:n jäsenetulehti.

Paino: PunaMusta, Forssa

Tilaukset:
puh: 010 778 6600 / fax: 010 778 6619
sähköposti: toimisto@lts.fi
Kestotilaus: 42 € / Vuositilaus: 45 €

Liikunta & Tiede -lehdessä käytettyjen kuvien henkilöillä ei ole yhteyttä artikkelien aiheisiin, ellei kuviin viitata tekstissä.
59. vuosikerta
ISSN-L 0358-7010

Kannen kuva:
Juha Laitalainen

Liikuntatieteellinen Seura Liikunnan tiedeviestintää vuodesta 1933

LTS:n henkilöjäseneksi voivat liittyä kaikki liikuntatieteestä kiinnostuneet. Jäsen saa Liikunta & Tiede -lehden vuosikerran sekä alennuksia seuran julkaisuista ja tapahtumien osallistumismaksuista. Vuoden mittaan jäsenille lähetetään 6–8 uutiskirjettä. Lisätietoa jäsenyydestä ja jäsenmaksuista www.lts.fi.

LTS:n kotisivuilta (lts.fi) löytyy väyliä liikuntatiedon lähteille. Fyysisen kunnan mittaaminen -sivusto (fkm.fi) tarjoaa tietoa näyttöön perustuvasta kuntotestauksesta.

Seuraa Liikuntatieteellistä Seuraa sosiaalisessa mediassa:

